

คำอธิบายสรุปสาระสำคัญของพระราชกำหนดการบินพลเรือนแห่งประเทศไทย พ.ศ. 2558

ความมุ่งหมายและวัตถุประสงค์ของกฎหมาย

จากการที่ประเทศไทยได้รับการตรวจสอบติดตามการดำเนินนโยบายภายใต้โครงการตรวจสอบการกำกับดูแลด้านความปลอดภัยสากล (Universal Safety Oversight Audit Program; USOAP) ขององค์การการบินพลเรือนระหว่างประเทศ (ICAO) โดยองค์การการบินพลเรือนระหว่างประเทศได้เปลี่ยนวิธีการตรวจสอบจากเดิมในปี พ.ศ. 2539 ที่ใช้วิธีการตรวจสอบการปฏิบัติตามมาตรฐานและข้อพึงปฏิบัติระหว่างประเทศ (SARPs) เฉพาะในภาคผนวกที่ 1 ภาคผนวกที่ 6 และภาคผนวกที่ 8 แห่งอนุสัญญาว่าด้วยการบินพลเรือนระหว่างประเทศ และในปี พ.ศ. 2548 ที่ใช้วิธีการตรวจสอบการปฏิบัติตามมาตรฐานและข้อพึงปฏิบัติระหว่างประเทศในทุกภาคผนวกที่เกี่ยวข้องกับความปลอดภัย (All Safety-related Annex) มาเป็นวิธีการตรวจสอบแบบเฝ้าตรวจตราอย่างต่อเนื่อง (Continuous Monitoring Approach; CMA) ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2554 เป็นต้นมา ซึ่งการตรวจสอบดังกล่าวปรากฏผลของการขาดประสิทธิผลในการดำเนินงาน (Lack of Effective Implementation; LEI) ที่เกี่ยวข้องกับการกำกับดูแลความปลอดภัยการบินพลเรือนที่สำคัญรวม 8 ด้าน ซึ่งมีผลทำให้องค์การการบินพลเรือนระหว่างประเทศได้ประกาศการพบข้อบกพร่องที่มีนัยสำคัญต่อความปลอดภัย (SCC) ของประเทศไทย และโดยเฉพาะอย่างยิ่งที่องค์การการบินพลเรือนระหว่างประเทศได้ประกาศในวันที่ 18 มิถุนายน 2558 ไม่เห็นชอบกับแผนแก้ไขข้อบกพร่องดังกล่าวที่ประเทศไทยได้จัดทำเสนอ ด้วยเหตุนี้ จึงเป็นกรณีที่มีความจำเป็นเร่งด่วนเพื่อมิให้ผลของการประกาศพบข้อบกพร่องที่มีนัยสำคัญต่อความปลอดภัยข้างต้นส่งผลกระทบต่อมาตรฐานการบินพลเรือนของประเทศไทย จากองค์การบริหารการบินอื่น รวมถึงการพิจารณาสิทธิการบินและการทำการบินของไทย อันจะส่งผลเสียหายอย่างรุนแรงต่ออุตสาหกรรมการบิน ผลกระทบต่อประโยชน์และความปลอดภัยสาธารณะ และความมั่นคงทางเศรษฐกิจของประเทศ และต้องปรับปรุงรูปแบบโครงสร้าง และอำนาจหน้าที่ของหน่วยงานด้านการบินพลเรือนของประเทศไทยให้สอดคล้องกับมาตรฐานสากล รวมทั้งให้เป็นไปตามข้อกำหนดและข้อเสนอแนะขององค์การการบินพลเรือนระหว่างประเทศ

ขอบเขตการใช้บังคับของกฎหมาย

พระราชกำหนดการบินพลเรือนแห่งประเทศไทย พ.ศ. 2558 ฉบับนี้ เป็นกฎหมายจัดตั้งสำนักงานการบินพลเรือน ซึ่งเป็นหน่วยงานกำกับดูแลด้านการบินพลเรือนแห่งประเทศไทย มีผลบังคับใช้เป็น 2 ส่วน คือ ส่วนที่ 1 ใช้บังคับกับพนักงานและลูกจ้างทุกคนของสำนักงานการบินพลเรือนแห่งประเทศไทย ทั้งนี้ กิจการของสำนักงานการบินพลเรือนแห่งประเทศไทย ไม่อยู่ภายใต้บังคับแห่งกฎหมายว่าด้วยการคุ้มครองแรงงาน กฎหมายว่าด้วยแรงงานสัมพันธ์ กฎหมายว่าด้วยการประกันสังคม และกฎหมายว่าด้วยเงินทดแทน แต่พนักงานและลูกจ้างของสำนักงานต้องได้รับประโยชน์ตอบแทนไม่น้อยกว่าที่กำหนดไว้ในกฎหมายว่าด้วยการคุ้มครองแรงงาน กฎหมายว่าด้วยการประกันสังคม และกฎหมายว่าด้วยเงินทดแทน (มาตรา 6) และส่วนที่ 2 คือ การกำหนดอำนาจหน้าที่ของสำนักงานการบินพลเรือนแห่งประเทศไทยในการดำเนินการให้บรรลุวัตถุประสงค์ของสำนักงานการบินพลเรือนแห่งประเทศไทย (มาตรา 8) และอำนาจหน้าที่ในการควบคุมและกำกับดูแลเกี่ยวกับการบินพลเรือน รวมทั้งส่งเสริมและพัฒนากิจการการบินพลเรือน การปฏิบัติในเรื่องทั้งปวงเกี่ยวกับการบินพลเรือน

ทั้งในด้านความปลอดภัย การรักษาความปลอดภัย การอำนวยความสะดวกในการบินพลเรือน และด้านเศรษฐกิจการขนส่งทางอากาศ (มาตรา 37 - มาตรา 38)

การแก้ไขปรับปรุง

ปัจจุบันพระราชกำหนดการบินพลเรือนแห่งประเทศไทย พ.ศ. 2558 ยังไม่มีการแก้ไขปรับปรุงเพิ่มเติม

โครงสร้างของกฎหมาย

หมวด 1	องค์กรด้านการบินพลเรือน
หมวด 2	การควบคุมและกำกับดูแลเกี่ยวกับการบินพลเรือน
หมวด 3	ค่าธรรมเนียมกำกับการบินพลเรือน
หมวด 4	ความสัมพันธ์กับรัฐบาล
หมวด 5	การตรวจสอบและการบัญชี

สรุปสาระสำคัญของกฎหมาย

พระราชกำหนดการบินพลเรือนแห่งประเทศไทย พ.ศ. 2558 มีเนื้อหาทั้งสิ้น 5 หมวด และบทเฉพาะกาลรวมทั้งสิ้น 52 มาตรา สรุปสาระสำคัญได้ ดังนี้

1. จัดตั้งสำนักงานการบินพลเรือนแห่งประเทศไทยเรียกโดยย่อว่า “กพท.” และให้ใช้ชื่อเป็นภาษาอังกฤษว่า “The Civil Aviation Authority of Thailand” เรียกโดยย่อว่า “CAAT” เป็นหน่วยงานของรัฐที่ไม่เป็นส่วนราชการหรือรัฐวิสาหกิจตามกฎหมายว่าด้วยวิธีการงบประมาณหรือกฎหมายอื่น และมีฐานะเป็นนิติบุคคล และมีวัตถุประสงค์ในการกำกับดูแล ควบคุม ส่งเสริม และพัฒนากิจการการบินพลเรือนให้เป็นไปตามกฎหมายและมาตรฐานสากล และเสนอแนะนโยบายต่าง ๆ ที่เกี่ยวกับการบินพลเรือนและการขนส่งทางอากาศต่อคณะกรรมการการบินพลเรือน (มาตรา 5 - มาตรา 8)

2. ให้มีคณะกรรมการกำกับสำนักงานการบินพลเรือนแห่งประเทศไทยคณะหนึ่งประกอบด้วย ปลัดกระทรวงคมนาคม เป็นประธานกรรมการ และกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิอื่นอีกไม่เกิน 5 คน ซึ่งคณะรัฐมนตรีแต่งตั้ง และมีวาระการดำรงตำแหน่งคราวละ 4 ปี ทำหน้าที่ในการควบคุมดูแลการดำเนินงานของสำนักงานการบินพลเรือนแห่งประเทศไทยให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ของสำนักงานการบินพลเรือนแห่งประเทศไทยอย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล (มาตรา 15 - มาตรา 20)

3. ให้มีผู้อำนวยการสำนักงานการบินพลเรือนแห่งประเทศไทยคนหนึ่งซึ่งคณะกรรมการกำกับสำนักงานการบินพลเรือนแห่งประเทศไทยแต่งตั้งจากบุคคลที่ได้รับการสรรหาจากบุคคลผู้มีความรู้ ความเชี่ยวชาญ มีประสบการณ์สูงในด้านการบิน มีผลงานเป็นที่ประจักษ์ในด้านการกิจการการบินพลเรือนหรือสาขาอื่นที่เกี่ยวข้อง และเป็นประโยชน์ต่อการดำเนินงานของสำนักงานการบินพลเรือนแห่งประเทศไทย โดยมีวาระการดำรงตำแหน่งคราวละ 4 ปี ทำหน้าที่ในการบริหารกิจการของสำนักงานการบินพลเรือนแห่งประเทศไทยให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์และอำนาจหน้าที่ของสำนักงานการบินพลเรือนแห่งประเทศไทย ตามพระราชกำหนดนี้ และตามกฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับ ประกาศ ข้อกำหนด นโยบาย และมติของคณะกรรมการกำกับสำนักงานการบินพลเรือนแห่งประเทศไทย (มาตรา 23 - มาตรา 28)

4. ให้สำนักงานการบินพลเรือนแห่งประเทศไทยมีหน้าที่กำกับดูแลการบินพลเรือนและควบคุมกิจการการบินพลเรือน โดยมีอำนาจในการออกข้อบังคับ ข้อกำหนด ประกาศ ระเบียบ และคำสั่งเกี่ยวกับการบินพลเรือนให้เป็นไปตามมาตรฐานสากลที่เป็นปัจจุบันและทันต่อเหตุการณ์ และกำกับ ดูแล ควบคุม

ตรวจสอบ และประเมินผลการปฏิบัติในเรื่องที่เกี่ยวกับการบินพลเรือนด้วย รวมทั้งกำกับดูแล ควบคุม ส่งเสริม และพัฒนากิจการการบินพลเรือนในด้านเศรษฐกิจการขนส่งทางอากาศ (มาตรา 37 - มาตรา 38)

5. ให้สำนักงานการบินพลเรือนแห่งประเทศไทยมีอำนาจเรียกเก็บค่าธรรมเนียมกำกับการบินพลเรือน จากผู้ดำเนินการเดินอากาศ ผู้ให้บริการหรือผู้จำหน่ายน้ำมันเชื้อเพลิงตามอัตราที่สำนักงานการบินพลเรือน แห่งประเทศไทยกำหนดโดยได้รับความเห็นชอบจากคณะกรรมการการบินพลเรือน (มาตรา 39 - มาตรา 40)

6. ให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงคมนาคมมีอำนาจกำกับดูแลสำนักงานการบินพลเรือนแห่งประเทศไทย ให้ดำเนินการตามกฎหมาย นโยบายและแผนซึ่งคณะกรรมการการบินพลเรือนกำหนดตามกฎหมาย ว่าด้วยการเดินอากาศ รวมทั้งมีอำนาจสั่งยับยั้งการกระทำของสำนักงานการบินพลเรือนแห่งประเทศไทย หรือผู้อำนวยการสำนักงานการบินพลเรือนแห่งประเทศไทยหากเห็นว่าขัดต่อนโยบายหรือแผนดังกล่าว (มาตรา 42 วรรคหนึ่ง)

7. ให้คณะกรรมการการบินพลเรือนมีอำนาจกำกับดูแลดำเนินงานของสำนักงานการบินพลเรือน แห่งประเทศไทยและผู้อำนวยการสำนักงานการบินพลเรือนแห่งประเทศไทยให้ดำเนินงานให้ทันต่อเหตุการณ์ และถูกต้องครบถ้วนตามกฎหมายและตามอนุสัญญา ตามกฎหมายว่าด้วยการเดินอากาศและกฎหมายอื่น ที่เกี่ยวข้อง (มาตรา 42 วรรคสอง)

8. ให้สำนักงานการบินพลเรือนแห่งประเทศไทยวางและถือไว้ ซึ่งระบบบัญชีที่เหมาะสมแก่กิจการ และเป็นไปตามหลักสากลให้สอดคล้องกับระบบบัญชีที่กระทรวงการคลังได้วางไว้ รวมทั้งจัดให้มีการตรวจสอบ ภายในโดยผู้ตรวจสอบภายในเป็นประจำ และรายงานผลการตรวจสอบโดยตรงต่อคณะกรรมการตรวจสอบ (มาตรา 44 - มาตรา 45)

9. ให้สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินหรือผู้สอบบัญชีรับอนุญาตที่สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน ให้ความเห็นชอบ เป็นผู้สอบบัญชีและประเมินผลการใช้จ่ายเงินและทรัพย์สินของสำนักงานการบินพลเรือน แห่งประเทศไทยในรอบปี (มาตรา 47)

10. ให้สำนักงานการบินพลเรือนแห่งประเทศไทยจัดทำรายงานการดำเนินงานประจำปี เสนอต่อคณะรัฐมนตรี และเผยแพร่รายงานดังกล่าวต่อสาธารณชน (มาตรา 48)

ฝ่ายกฎหมาย สำนักงานการบินพลเรือนแห่งประเทศไทย

หมายเหตุ: คำอธิบายนี้มีขึ้นเพื่อประโยชน์ในการเข้าใจสาระสำคัญของกฎหมายเท่านั้น ส่วนการจะปฏิบัติตาม กฎหมายให้เป็นที่ไปอย่างถูกต้อง ประชาชนจะต้องทำการศึกษา ทำความเข้าใจ ตรวจสอบ และยึดถือด้วยท กกฎหมายเป็นสำคัญ